

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน
2. ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนบ้านท่าสองคอน จำนวน 21 คน ประกอบด้วย

1.1	ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 1-2	จำนวน	2 คน
1.2	ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 1	จำนวน	6 คน
1.3	ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 2	จำนวน	7 คน
1.4	ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 3	จำนวน	6 คน

2. การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งการดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังนี้
ระยะที่ 1 การศึกษาและกำหนดวิธีการดำเนินการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน
2. กำหนดวิธีการดำเนินการพัฒนาครูตามกรอบแนวคิดที่สังเคราะห์
3. นำเสนอวิธีการดำเนินการพัฒนาครูที่กำหนดต่อกรรมการที่ปรึกษา เพื่อการปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ

ระยะที่ 2 ดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในระยะนี้ เป็นการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ปรับปรุงแก้ไข วิธีการดำเนินการให้มีความเหมาะสม ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้รูปแบบการวิจัย

เชิงปฏิบัติการที่พัฒนาขึ้น (Action Research) โดยมีลักษณะการดำเนินการเป็นวงจรที่ต่อเนื่องกัน โดยแต่ละวงจรประกอบไปด้วย การดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การปฏิบัติการ (Action)
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Observation)
4. การสะท้อนผล (Reflection)

ระยะที่ 3 การประเมินผลการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับครูกลุ่มตัวอย่าง หลังจากที่ได้รับการพัฒนา ตามแนวทางการดำเนินการพัฒนาครูที่กำหนดไว้ ครบทั้ง 3 วงรอบ โดยได้ใช้เครื่องมือศึกษาผล ที่พัฒนาขึ้นมา ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน แบบประเมินผลงานการวิจัยในชั้นเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาครู ในโรงเรียนบ้านท่าสองคอน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ตามหลักของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ภายใต้กรอบการศึกษาตามกระบวนการขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน 6 ขั้นตอน โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในในการพัฒนาดำเนินการ 3 วงรอบ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 3 รอบ

1.1 วงรอบที่ 1

ผู้วิจัยได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาครู โดยใช้วิธีการในการอบรมเชิงปฏิบัติการการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาครูให้เกิดความรู้ความสามารถ ในด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา และการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้การอบรมความรู้ ความเข้าใจ ฝึกปฏิบัติการ และลงมือปฏิบัติจริง ในวันที่ 20 เดือน กุมภาพันธ์ 2550 ณ ห้องมัลติมีเดียโรงเรียนบ้านท่าสองคอน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม หลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการนิเทศภายในเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหาได้ โดยการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน การกำกับ นิเทศ ติดตามผลช่วยเหลือแนะนำในขั้นตอนการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา และการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา โดยใช้เวลานิเทศภายในระหว่างวันที่ 21 - 28 เดือน กุมภาพันธ์ 2550

ผลการดำเนินการพัฒนาครูจากการสังเกตและการสัมภาษณ์ พบว่า

1. การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา เป็นกิจกรรมสำคัญในการวางแผนแก้ปัญหา เพราะเป็นการกำหนดความต้องการพื้นฐาน จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานในการวิเคราะห์ ปัญหาการเรียนการสอน ได้มากยิ่งขึ้น โดยการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน สมรรถภาพของผู้เรียน พัฒนาการของนักเรียน มีการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สังเกตพฤติกรรมนักเรียน เพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและกำหนดเป็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาได้

2. การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา เป็นขั้นตอนของการกำหนดวิธีการแก้ปัญหา เลือกวิธีการที่ใช้แก้ปัญหา จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจในระดับดีเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบ การกำหนดวิธีการเพื่อแก้ปัญหาของผู้เรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ การวิจัยสอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของผู้เรียน สามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้ และกำหนดเกณฑ์ในการแก้ปัญหาได้ทุกคน

ผลการดำเนินการพัฒนาครูจากการประเมินตนเอง พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา และการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับที่มาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาและการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหาเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกคือ 1) การจัดลำดับความสำคัญ ก่อน - หลัง ของปัญหา ($\bar{X} = 4.63$) 2) การจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.62$) และ

3. การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.43$) โดยกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาและการกำหนดวิธีการแก้ปัญหาการสร้างเครื่องมือเพื่อการเก็บข้อมูลการวิจัย ($\bar{X} = 3.67$) น้อยที่สุด

ปัญหาอุปสรรคที่พบในการดำเนินการในวงรอบที่ 1 มีปัญหาต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ มีประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไข คือ การไม่ตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรม ความกล้าแสดงออกเมื่อมีปัญหาและเมื่อเปิดโอกาสให้ถาม และความตั้งใจปฏิบัติงานตามใบงานที่ได้รับให้เสร็จทันเวลา

2. การนิเทศภายในมีประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไข คือการนิเทศมีระยะเวลา

ไม่เพียงพอ ผู้วิจัยและครุมีภาระงานมาก ทำให้การนิเทศภายในไม่เต็มที่

1.2 วงรอบที่ 2

ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างได้ร่วมกันวางแผนการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนในขั้นตอนต่อไป โดยใช้ กลยุทธ์ในการพัฒนาครู โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในอีกครั้ง ได้เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญคนเดิมให้การอบรมความรู้ความเข้าใจ ฝึกปฏิบัติการ และลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการทำวิจัยในชั้นเรียนที่อบรมมา โดยดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในวันที่ 2 เดือน มีนาคม 2550 ณ ห้องมัลติมีเดียโรงเรียนบ้านท่าสองคอน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งวิทยากรได้บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการทำวิจัยในชั้นเรียน 2 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม 2) การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ จากนั้นกลุ่มตัวอย่างร่วมกันศึกษาเอกสารและฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน ซึ่งวิทยากรได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมซักถามปัญหาข้อสงสัยอย่างเป็นกันเองจนเป็นที่เข้าใจ โดยมีผู้วิจัยคอยชี้แจงแนะนำและ เป็นที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด หลังจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนิเทศภายในกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการพัฒนาวิธีการหรือ ของนวัตกรรมและการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ได้ โดยผู้วิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน และกำกับ นิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือแนะนำในขั้นตอนพัฒนาวิธีการหรือ นวัตกรรมและการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ โดยการใช้เวลาในเทศภายในระหว่างวันที่ 3 - 20 เดือน มีนาคม 2550

ผลการดำเนินการพัฒนาครูจากการสังเกตและการสัมภาษณ์ พบว่า

1. การพัฒนาวิธีการหรือ นวัตกรรม จากที่มีการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า นวัตกรรมที่ทางกลุ่มตัวอย่างได้เลือกที่จะพัฒนา ส่วนมากจะเป็นแบบฝึกเสริมทักษะ และบทเรียนสำเร็จรูป โดยมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อนำคะแนนมาเปรียบเทียบหาผลการพัฒนาเปลี่ยนแปลง ซึ่งสรุปได้ว่าในขั้นตอนนี้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมเป็นอย่างดี

2. การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ เป็นขั้นตอนที่มุ่งให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจในระดับปานกลางโดยเริ่มจากการนำนวัตกรรมไปใช้กับนักเรียน การนำผลมาวิเคราะห์ การแปลผล และการนำไปใช้แก้ไขปัญหา

ผลการดำเนินการพัฒนาครูจากการประเมินตนเอง พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 21 คน มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม

และการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการกลุ่ม ตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมและการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกคือ 1) การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.68$) 2) การกำหนดค่าตามการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.61$) และ 3) ประเภทของเครื่องมือต่างๆ ($\bar{X} = 4.52$) โดยกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการพัฒนา วิธีการหรือนวัตกรรมและการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้รายการ การเขียนเค้าโครงการวิจัย ($\bar{X} = 3.52$) น้อยที่สุด

ปัญหาอุปสรรคที่พบในการดำเนินการในวงรอบที่ 2 มีปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ มีประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไข คือ มีเอกสารประกอบการอบรมมีตัวอย่างนวัตกรรมน้อย รวมทั้งขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรมแต่ละประเภทไม่ละเอียดเท่าที่ควร

2. การนิเทศภายใน มีประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไข คือ ระยะเวลาในการพัฒนานวัตกรรมและการนำนวัตกรรมไปใช้กับนักเรียน ไม่เหมาะสมเพราะเป็นช่วงใกล้เคียงกับการทดสอบปลายปี ทำให้การนิเทศไม่สามารถทำได้เต็มที่

1.3 วงรอบที่ 3

ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างได้ร่วมกันวางแผนปรับปรุงกลยุทธ์ในการพัฒนาครูโดยใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในอีกครั้ง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญคนเดิมมาให้การอบรมความรู้ความเข้าใจ ฝึกปฏิบัติการ และลงมือปฏิบัติจริง โดยดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในวันที่ 27 เดือน มีนาคม 2550 ณ ห้องประชุม โรงเรียนบ้านท่าสองคอน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม วิทยากรได้บรรยายให้ความรู้ และเทคนิคการทำวิจัยในชั้นเรียน 2 ขั้นตอนสุดท้าย คือ 1) การสรุปผลการวิจัย 2) การเขียนรายงานการวิจัย จากนั้นกลุ่มตัวอย่างร่วมกันศึกษาเอกสารและฝึกปฏิบัติการกิจกรรมตามใบงาน โดยวิทยากรได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับอบรมซักถามปัญหาข้อสงสัยอย่างเป็นกันเอง จนเป็นที่เข้าใจโดยมีผู้วิจัยคอยชี้แจงแนะนำ เป็นที่ปรึกษาตลอดอย่างใกล้ชิด หลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 3 เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการสรุปผลของการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัยได้ โดยมีผู้วิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน และกำกับ นิเทศติดตาม ช่วยเหลือแนะนำในขั้นตอนสรุปผลการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย โดยใช้เวลานิเทศภายในระหว่างวันที่ 1-20 เดือน เมษายน 2550

ผลการดำเนินการพัฒนาครูจากการสังเกตและการสัมภาษณ์ พบว่า

1. การสรุปผลการวิจัย จากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในการสรุปผลการวิจัยในระดับดี สามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผลการวิจัยได้ถูกต้อง

2. การเขียนรายงานการวิจัย ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในระดับปานกลาง สามารถเขียนรายงานการทำวิจัยได้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดได้ในระดับเป็นที่พอใจทุกคน แต่ยังมีบางส่วนที่ต้องแก้ไขปรับปรุง เช่น การใช้ถ้อยคำ ภาษาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

ผลการดำเนินการพัฒนาครูจากการประเมินตนเอง พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 21 คน มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการสรุปผลการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัยในระดับมาก ($X = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการกลุ่มตัวอย่างแล้ว มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการสรุปผลการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัยเรียงตามลำดับที่จากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกคือ 1) การจัดกลุ่มประเภทของข้อมูล ($X = 4.61$) 2) การกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง ($X = 4.58$) และ 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ($X = 4.52$) โดยกลุ่มตัวอย่างมีความรู้และความเข้าใจและความสามารถในการสรุปผล การวิจัยและการเขียนรายงานการทำวิจัยในการสรุปผล/อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ($X = 3.52$) น้อยที่สุด

ปัญหาอุปสรรคที่พบในการดำเนินการในวงรอบที่ 3 มีปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ มีประเด็นที่ต้องปรับปรุงและแก้ไข คือเวลาที่ใช้สำหรับการอบรมน้อยเกินไป ไม่เพียงพอเพราะเนื้อหาดีมาก

2. การนิเทศภายใน มีประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไข คือ ระยะเวลาในการพัฒนาฝึกอบรมไม่เหมาะสมเพราะเป็นเวลาของการปิดภาคเรียน ทำให้การนิเทศไม่สามารถทำได้เต็มที่

2. ผลการพัฒนาคูรด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า โดยภาพรวมการปฏิบัติ ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน มีคะแนนผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเท่ากับ 87.30 % หรือ 26.19 คะแนน ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ (75 % หรือ 22.50 คะแนน) และเมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 19 คน มีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ แต่ก็มีผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ จำนวน 2 คน

2.2 ด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า คะแนนผลของการประเมินผลงานวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 เรื่อง มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนที่กลุ่มตัวอย่างได้

จัดทำขึ้นผ่านเกณฑ์การประเมินที่น่าพอใจ (75 %) มีจำนวน 19 เรื่อง ซึ่งมีผลงานวิจัยในชั้นเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่น่าพอใจ 2 เรื่อง

2.3 ด้านความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนบ้านท่าสองคอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$)

อภิปรายผล

การพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนในครั้งนี้ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการดำเนินการการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำวิจัยในชั้นเรียนหลังการอบรมเพิ่มสูงขึ้นจากก่อนการอบรมทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของกาญจนา สุภักวงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การพัฒนาครูโดยได้ดำเนินการฝึกอบรมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนตามขั้นตอนของการวิจัย 4 ขั้นตอน ปรากฏว่าครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุภีร์ สีพาย (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ภายหลังจากพัฒนาโดยการอบรมปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ครูมีความรู้และมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น โดยขึ้นการกำหนดหัวข้อการวิจัยในชั้นเรียน ครูสามารถสำรวจสภาพการปฏิบัติงานและกำหนดหัวข้อการวิจัยในชั้นเรียนได้ และมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมหวัง หงส์ทอง (2546 : บทคัดย่อ) การพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยวิธีการศึกษาเอกสารและคู่มือครูการทำวิจัยในชั้นเรียนทำให้ครูมีการเปลี่ยนแปลงจากการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยในชั้นเรียนเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างได้รับฟังการบรรยายจากวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและได้ฝึกปฏิบัติจริงในระหว่างการอบรม ได้มีโอกาสซักถามวิทยากรระหว่างการอบรมอย่างใกล้ชิดทำให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดี รวมทั้งการอบรมเชิงปฏิบัติการ ได้แบ่งเนื้อหาการอบรมการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเป็น 6 ขั้นตอน ดำเนินการอบรม 3 ครั้ง ครั้งละ 2 ขั้นตอน ซึ่งทำให้กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน การศึกษาเอกสารการฝึกอบรม ติดตามช่วยเหลือแนะนำจากผู้วิจัยหลังการอบรมระหว่างการปฏิบัติงานในแต่ละครั้งอย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของทวี ศิริวิชัย (2548) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียน

บ้านแวมเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้หลังจากได้รับการพัฒนา ตามกระบวนการที่กำหนด

2. ผลการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า การนิเทศภายในเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนตามขั้นตอนได้ทั้ง 6 ขั้นตอน คือขั้นสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ขั้นกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม และการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ การสรุปผลการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจ ร้อยละและค่าเฉลี่ย ซึ่งเป็นสถิติพื้นฐานและสามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ แต่ยังไม่สามารถนำผลวิเคราะห์ข้อมูลมาเขียนรายงานได้ จึงได้ใช้กลยุทธ์ที่สองคือการนิเทศภายในการวิจัยในชั้นเรียนหลังการอบรมปฏิบัติการทั้ง 3 วนรอบ แล้วทำให้กลุ่มตัวอย่างสามารถดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 6 ขั้นตอนได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เฮอร์นันเดซ ทิวทอป และฮิโนอิชิซซาเบท (Hernandez Tutop & Jeanne Elizabeth. 2001 : Abstracts) ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงานวิจัยแบบมีอาชีพผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียน พบว่า สิ่งเป็นองค์ประกอบสามารถค้นพบการสอนในชั้นเรียน คือความตระหนักในวิธีการสอน ความรู้ลึกที่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู การวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการกระทำของนักเรียนจะเพิ่มคะแนน การสอบที่เกิดจากการปรับปรุงวิธีการสอนการช่วยเหลือกัน รวมทั้งการปฏิรูประบบกรรมที่เกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการใช้วิธีการพัฒนาครูผู้มืออาชีพที่สามารถสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน การจัดการนิเทศอย่างต่อเนื่องจากผู้เชี่ยวชาญ และการร่วมมือกันของผู้บริหารและ ครูในโรงเรียน ได้ทำการจัดขึ้นเพื่อหาหนทางแก้ไขร่วมกัน การพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติที่ดี ซึ่งมีผลกระทบต่อพัฒนางานยกระดับคุณภาพของการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนให้สูงขึ้น การนิเทศ ติดตามช่วยเหลือ ให้คำแนะนำข้อบกพร่อง จุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาครูและได้เห็นความก้าวหน้าในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู การนิเทศติดตาม พบว่า การสร้าง นวัตกรรมวิธีการแก้ปัญหา การสร้างเครื่องมือที่ใช้จัดเก็บข้อมูล และการเลือกใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้สรุปผลการวิจัย เป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไปสำหรับครู และยังพัฒนาทัศนคติความเชื่อมั่นในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยาวพา เดชะคุปต์ (2542 ข : 105 – 109) ผลการใช้วิธีการพัฒนาโดยการนิเทศภายใน เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงวิธีการพัฒนาครู ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนที่จะประสพผลสำเร็จ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนดีขึ้นส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

3. ผลการประเมินผลการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างต่างก็มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ จำนวน 19 คน ไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจจำนวน 2 คน ทั้งนี้ผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่น่าพอใจมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (22 คะแนน) คนละ 1 และ 2 คะแนนเท่านั้น แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 90.48 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นอกจากนี้ยังพบว่า งานวิจัยชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 เรื่อง ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ จำนวน 19 เรื่อง มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ 2 เรื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนทั้ง 2 ท่านมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมาก โดยเฉพาะการดูแลเอาใจนักเรียน ตลอดเวลาจึงไม่มีเวลาในการไปศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาพัฒนางานวิจัยของตนและการเขียนรายงานสรุปผลการทำวิจัยในชั้นเรียนของตนเองได้อย่างมีคุณภาพเหมือนครูผู้สอนคนอื่น ๆ

4. ผลการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินการ พัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาครู ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะวิธีการที่ใช้ในการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้ มีความเหมาะสม ทำให้ครูได้รับความรู้ความเข้าใจและสามารถเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการที่จะพัฒนาตนเองของบุคลากรในโรงเรียน จึงทำให้มีความคิดเห็นในระดับมากต่อการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ในชั้นเรียน

- 1.1 ควรกำหนดการวิจัยในชั้นเรียนเป็นนโยบายและภารกิจของโรงเรียน จะต้องดำเนินการไปพร้อมกับภารกิจอื่น ๆ
- 1.2 โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณ และส่งเสริมครูทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งพัฒนางานวิจัยเป็นผลงานวิชาการในการพัฒนาวิชาชีพต่อไป
- 1.3 โรงเรียนควรจัดแหล่งค้นคว้าด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เพียงพอ เหมาะสม และสนับสนุนให้ครูค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุดภายนอกสถานศึกษาได้ในเวลาราชการ
- 1.4 โรงเรียนควรให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ที่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนดีเด่น และจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานจนเป็นที่ประจักษ์
- 1.5 โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู เพื่อให้คำปรึกษาแก่ครูในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 ควรพัฒนาครูด้านอื่นๆ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เช่น ด้านการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง ด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน ฯลฯ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY